स्थाननिवासो जनसङ्घो ग्रामः। परराष्ट्रे गच्छन् जनसङ्घः सेना साप्यश्विभ्यां चिकित्सनीयैव॥

सप्तविंशं मन्त्रमाह। "यमस्यापभरणीः। अपकर्षन्तः परस्तादपवहन्तोऽवस्तात्" इति। पापिजनान् घातयितुं बलादानयन्तो दूता अपकर्षन्तः। आनीतानां यातनां कुर्व्वन्तोऽपवहन्तः। एतेषु सर्व्वेष्वपि मन्त्रेषु नक्षत्राधिपतिदेवताया अनुकूलौ पार्श्वद्वयवर्त्तिनावर्थौ योजनीयौ॥

अष्टाविंशैकोनत्रिंशयोर्मन्त्रयोः प्रतीके दर्शयति। "पूर्ष्णा पश्चाद्यत्ते देवा अदधुः" [५] इति। पूर्ष्णा पश्चादुत पूर्ष्णा पुरस्तात् इत्यृगेका। यत्ते देवा अदधुर्नामधेयमित्यृगन्या। एतच्चोभयं संहितायां तृतीयकाण्डे व्याख्यातम्। एतैरेकोनत्रिंशन्मन्त्रैः क्वचिद्विकृतिविशेषे चयने प्रकृतिमन्त्रान् बाधयित्वा नक्षत्रेष्टका उपदध्यात्॥

इति प्रथमोऽनुवाकः॥ १॥

अथ द्वितीयोऽनुवाकः।

प्रथमेऽनुवाके वैकृतिनक्षत्रेष्टका मन्त्रा उक्ताः। अथ द्वितीयतृतीययोरनुवाकयोः कर्म्मानुष्ठानाय पुण्यकालो निरूप्यते। तस्य चानारभ्याधीतत्वात् कर्म्मविशेषसम्बन्धापादकस्य वाक्यादेरभावाच्च क्रत्वर्थत्वं नास्ति, किन्तु पुरुषार्थत्वमित्यवगन्तव्यम्। तत्रास्मिन्ननुवाके नक्षत्रमुपजीव्य कालविशेषं विधत्ते। "यत् पुष्यं नक्षत्रम्। तद्षट्कुर्व्वीतोपव्युषम्। यदा वै सूर्य्य उदेति।